

foto: Jana Matěásková

Milí přátelé!

Nemáme rádi Rusy a máme rádi Ukrajince.

Anebo ne?

Ne každý Rus je válečný štváček a ne každý Ukrajinec je sympaták. Ne každý Slovák se jmenuje Fico – některý se jmenuje Vico.

Ne každý Maďar miluje Orbána.

Nesmíme si plést národy a jejich vůdce.

Nerad bych, aby si někdo ve světě ztotožňoval Čechy s osobou Slováka, který podle preferencí možná vyhraje volby. :(

≡ **Vlasta Matoušová – Hmyz a rostliny zblízka. Obrazy, kresby, grafika**
20. 2. 2025 – 1. 6. 2025

Výstava turnovské výtvarnice přiblíží svébytnou uměleckou optikou oblast, která bývá umělecky reflektována spíše výjimečně – předmětem celoživotního zájmu Vlasty Matoušové je totiž úžasný svět hmyzu, který autorka nahlíží a zprostředkovává s nebývalou pokorou, zájmem a fascinací.

Výstavní sezónu roku 2025 zahájíme v hlavním výstavním sále turnovského muzea s potěšením prezentací celoživotní tvorby místní malířky, grafičky, ilustrátorky a výtvarné pedagožky Vlasty Matoušové, uspořádané k autorčiným sedmdesátinám.

Vlasta Matoušová se narodila roku 1955 do umělecké rodiny Dalibora Matouše (1925-1992) a Ludmily Matoušové, rozené Schückové (1924-2023), absolventů Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Inspirativní a tvůrčí rodinné prostředí dalo výtvarně se projevit nejen Vlastě, ale také její starší sestře Miladě, která našla svůj umělecký výraz ve tkaní goblénů, s nimiž se úspěšně výstavně prezentovala nejen v tuzemsku, ale v posledních letech např. také ve Francii.

Foto M. Říha

Umělecké rodinné prostředí autorku kultivovalo a motivovalo k vlastnímu výtvarnému snažení, jež bylo už od útlého věku ovlivněno blízkým vztahem k přírodě. Od dětství obdivovala Velký obrazový atlas hmyzu Václava Jana

Staňka i tvorbu Karla Svolinského a už během základní školní docházky s oblibou a zaujetím doplňovala herbáře vytvářené v rámci výuky vlastními kresbami rostlin. Poutavému a inspirativnímu hmyzímu mikrosvětlu se výtvarnice začala věnovat již během studia oboru Tvorba a výroba železnobrodských skleněných figurek na uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě (1970-74), kde mezi spolužáky zpracovávajícími tradiční figurkářské náměty ze světa fauny (ptáčky, lesní zvěř apod.) vyčnívala právě inklinací k těmto netypickým motivům.

Přes její velké úsilí jí z politických důvodů nebylo umožněno pokračovat ve studiu na vysoké škole, navzdory tomu se po maturitě usadila v Praze, kde si našla zaměstnání, aby se mohla nadále vzdělávat soukromě. Během pobytu v hlavním městě vstoupila do kontaktu s členy entomologické společnosti, navštěvovala entomologické burzy, kde si kupovala preparované i živé exempláře za účelem chovu a studia, dojížděla do entomologického oddělení Národního muzea a vyhledávala příležitosti nahlédnout hlouběji do inspirativní říše hmyzu a využít nová zjištění a dojmy pro svou výtvarnou práci.

Do této doby spadá také organizace první samostatné výstavy Vlasty Matoušové, která se pod názvem „Hmyz v kresbě a grafice“ uskutečnila v roce 1976 v Mikrobiologickém ústavu ČSAV. O rok později se pak započala její práce ilustrátorská na poli tzv. vědecké ilustrace, která tvoří významnou kapitolu její tvorby. Zpočátku publikovala tyto práce v populárně-naučných časopisech, např. ABC mladých techniků a přírodovědců, Věda a technika

mládeži, Vesmír. Od počátku 80. let se pak podílela na ilustraci řady odborných a populárně vědeckých publikací z oblasti botaniky i zoologie (*Stromy, Freude an Tieren/Chovatelství pro mládež, Okrasné keře, Popínavé rostliny, Toulky po horách, Svět zvířat...*), nejúspěšnějším počinem bylo jistě 560 barevných ilustrací pro knihu *Stromy a keře* (Artia 1984), která byla přeložena do sedmi světových jazyků a vydána v nákladu 500 000 výtisků. Úspěchy na poli vědecké ilustrace doplňuje také tvorba užité grafiky v oblasti poštovních známek – V. Matoušová je autorkou dvou realizovaných návrhů. S dílem Vlasty Matoušové se lze setkat však i při procházkách krajinou severovýchodních Čech – opakovaně se podílela na aktivitách CHKO (ilustrace pro plakáty a panely naučné stezky CHKO Český ráj).

Na počátku 90. let se výtvarnice po etapě prožité v Liberci vrací do rodného Turnova, blíže rodičům a sestře, a začíná vyučovat výtvarný obor na zdejší základní umělecké škole (působila zde do roku 2002). V letech 2000-2017 kultivovala svým odborným vedením desítky studentů Střední umělecko-průmyslové školy a Vyšší odborné školy v Turnově v rámci výuky výtvarné přípravy.

Paralelně s pedagogickým působením se ve volném čase věnovala volně i ilustrátorské tvorbě a účastnila se řady výstav v tuzemsku i zahraničí (Kanada, Itálie, Nizozemí), výtvarných symposií a grafických soutěží (mj. 2016 první cena na Triennale Europeenne de L'Estampe v Toulouse nebo 1998 bronzová medaile z výstavy exlibris The First World Small Printings and Exlibris Works Exhibition v Pekingu).

Od roku 2017 je Vlasta Matoušová členkou Sdružení českých uměleckých grafiků HOLLAR a její práce jsou zastoupeny nejen v českých, ale také v zahraničních sbírkových institucích (Museo civico di grafica, Brunico, Itálie; Muzeum Zamkowe, Malbork, Polsko; Stedelijke musea, Sint-Niklas, Belgie aj.).

Od roku 1985 se pravidelně účastní výstav „Malíři Pojizeří“ pořádaných Muzeem a Pojizerskou galerií v Semilech. Vedle toho je třeba ocenit také záslužnou péči o umělecký odkaz rodičů i sestry, patrnou zejména v prezentaci jejich díla prostřednictvím výstav, vydávání publikací a ve svědomitém spravování rodinné sbírky.

Vlasta Matoušová je především velmi nadanou kreslířkou a grafičkou, ve svém díle čerpá inspiraci zejména ze světa rostlin a hmyzu. Mezi výtvarnými technikami jí byly vždy nejbližší perokresba často kolorovaná akvarelem a suchá jehla občas kombinovaná s leptem. V posledních dvou dekádách se však s ohledem na kondici zraku věnuje stále častěji malbě, kde používá olejové a akrylové barvy i suché pastely, do olejomalb pak často vkládá přírodniny, takže vznikají plastické asambláže. Práce s listy a dalšími rostlinnými prvky nalezenými v přírodě je pak příznačná i pro její grafické dílo, když tyto prvky originálně obtiskuje do měkkého kytu a dosahuje tak velmi jemných a realistických detailů. Její grafiky, kresby a malby okupují nejroztodivnější formy hmyzích těl často pozorovaných v momentu přerodu (např. líhnutí z kukly) a zachycených mnohdy z více pohledů najednou, aby autorce pomohly

zprostředkovat pestrý a fascinující hmyzí svět viděný v konkrétním okamžiku, který by jinak zůstal oku lidského diváka skrytý.

Výstava představí dílo Vlasty Matoušové ve vší pestrosti, kterou se vyznačuje – zastoupeny budou malby, kresby, grafika, ilustrace, známky i ukázky skleněných figurek z dob středoškolských studií, skromnou ukázkou tvorby ostatních členů rodiny připomeneme tvůrčí zázemí, z něhož autorka vzešla. Návštěvníci budou mít příležitost nahlédnout díky autorčinu prostřednictvím do nejbohatší, a přitom stále velmi málo prozkoumané říše hmyzu, která nás nepřestává překvapovat svou proměnlivostí, různorodostí a přizpůsobivostí. Tvorba V. Matoušové nás vtáhne do dech beroucích procesů proměn a klíčových životních momentů obyvatel hmyzího světa a ohromí nás svým smyslem pro detail i střídáním různých měřítek. Právě zaměření se na tuto křehkou a fascinující krásu a její přiblížení lidskému pozorovateli patří k největším přínosům umělecké tvorby Vlasty Matoušové.

Ku příležitosti životního jubilea i nadcházející výstavy připravuje autorka ve spolupráci s muzeem také vydání bohatě ilustrované monografie, autorkou textu knihy je historička umění Eleonora Tehníková. Slavnostní uvedení publikace se předpokládá na přelomu března a dubna.

Výstavu také doprovodí tři komentované prohlídky za účasti autorky, a sice v termínech 19. 3. v 17.00, 12. 4. v 15.00 a 21. 5. v 17.00.

Kurátory výstavy jsou Lenka Laurynová, Miroslav Cogan + Dalibor, Ludmila a Milada Matoušovi. Vernisáž výstavy bude **ve čtvrtek 20. února** v 17:00.

Muzeum Českého ráje v Turnově – Výstavní sál / 20. 2. – 1. 6. 2025

(MČRT; fotodoprovod *Muzejní čtvrtletník*)

≡ **Symbolika a vnímání světa ve středověku – Jak viděli realitu naši předci?**

Přednáška historika Jiřího Zoul Saibta

středa 19. února v 17:00 v Přednáškovém sále muzea Českého ráje

Historik Jiří Zoul Sajbt vás zavede do světa, kde byla víra neoddělitelnou součástí každodenního života, kde gramotnost byla výsadou menšiny a kde rituály tvořily pevný základ existence. Dozvíte se, jak tehdejší lidé vnímali čas, prostor i společenské uspořádání a proč se jejich pohled na svět lišil od moderního chápání reality. Jak lidé ve středověku chápali svět kolem sebe? Jaký význam pro ně měly symboly, rituály a tvary? A proč jejich realita vypadala tak odlišně od té naší?

Zajímavé téma přinese velmi překvapivá odhalení. Přijďte si rozšířit obzory a ponořit se do fascinující symboliky středověku.

≡ **„Drahý kámen“ vltavín**

27. 2. v 17:00 v Přednáškovém sále muzea

Vltavín patří do skupiny tektitů, přírodních skel, jejichž vznik je spojen s dopadem většího tělesa z vesmíru, které při nárazu na Zemi vymrští do vzduchu masu roztavených povrchových hornin. Oproti tektitům z různých oblastí po celém světě, vltavíny jsou většinou trávově zelené, průsvitné

a vynikají výraznou skulptací. Znamená to, že vltavíny vznikaly jiným způsobem než ostatní tektity? Pochází z Měsíce nebo dokonce ze vzdálených prostor vesmíru? A proč jejich cena neustále roste? Odpovědi na tyto, ale i další otázky se dozvíte v přednášce Jana Bubala, kurátora mineralogických sbírek Muzea Českého ráje v Turnově.

**MASOPUST
NA DLASKOVĚ
STATKU**

**MUZEUM
ČESKÉHO RÁJE
V TURNOVĚ**

22. 2. 2025 (11.00—16.00)

Dlaskův statek
Dolánky u Turnova 12, Turnov 1

≡ Plánovaná rekonstrukce malé vodní elektrárny

Malá vodní elektrárna v areálu Shořalého mlýna je v majetku Městské teplárenské Turnov od srpna loňského roku. Nyní je jasno o dalších krocích k obnovení provozu.

Koupí a správou malé vodní elektrárny (MVE) byla pověřena Městská teplárenská Turnov, s. r. o., která ve spolupráci s městem Turnov v průběhu první poloviny roku 2024 dojednala podmínky nákupu s prodávajícími. Kupní

smlouva byla nakonec podepsána v srpnu 2024. Cena objektu malé vodní elektrárny, včetně strojního a technologického vybavení, dosáhla 50 milionů korun. Jak již dříve uvedl místostarosta Jan Lochman, jedná se o výsledek složitých jednání.

Zároveň s rozhodnutím o koupi MVE bylo zadáno zpracování studie modernizace a následného zprovoznění. Hrubá studie s návrhem možných variant dalšího postupu prošla posouzením nezávislými odborníky z ČVUT a Technického a zkušebního ústavu stavebního Praha. Výsledným doporučeným technickým řešením je nahrazení dosloužilých turbín novými turbínami typu Kaplan o průměrech 1.290 a 2.000 mm a maximálních výkonech 97 resp. 353 kW, které budou napojeny na nízkootáčkové generátory o maximálních výkonech 90, resp. 320 kW. Upraveny by měly být také nátoky, kašny a odtoky turbín.

Studie počítá s počítačovým řízením systému s dálkovým dohledem, který bude plně kompatibilní s řízením technologie ve sportovním areálu Maškova zahrada, což usnadní plánované přímé kabelové připojení areálu. Veškeré technologie budou umístěny ve stávajícím objektu elektrárny, v budoucnu umožní případnou instalaci další přídavné jezové turbíny pro využití zvýšených průtoků během zimního období.

Zmíněné zprovoznění nových technologií si vyžádá investici asi 48 milionů s předpokládanou dotací až 45 % z Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost OPTAK Ministerstva průmyslu a obchodu, tj. necelých 22 milionů. Další náklady si vyžádá oprava samotné budovy, která však není zcela nezbytná pro zprovoznění elektrárny a je možné ji realizovat v pozdějším období. Opravu si výhledově vyžádá také stav odvodních kanálů, jejich sanace by mohla proběhnout v úzké spolupráci s Povodím Labe.

Dle dostupných výpočtů by se návratnost investic mohla pohybovat od 10 do 20 let, od optimistické varianty s roční výrobou elektřiny 2,5 GWh po spíše pesimistickou variantu 2 GWh ročně. Návratnost bude odvislá také od rozsahu stavebních prací na odtokových kanálech i budově elektrárny.

Rada města v působnosti valné hromady Městské teplárenské Turnov na svém lednovém jednání pověřila jednatele společnosti vypsáním výběrového řízení na generálního dodavatele zakázky na modernizaci MVE. Vzhledem k technické specifičnosti a rozsahu projektu bude dodávka řešena v režimu design & build. Součástí dodávky se tedy stává zpracování kompletní projektové dokumentace, podání a administrace žádosti o dotaci, a následně dodávka a zprovoznění nové technologie MVE Shořalý mlýn.

„Vedle úsporných opatření jsou právě investice do alternativních a obnovitelných zdrojů cestou, jak je možné do budoucna ušetřit. Řeka Jizera nám poskytuje unikátní možnost využít potenciál vodní energie pro naše město, a proto jsme přistoupili k rekonstrukci za využití těch nejmodernějších dostupných technologií. Při očekávané životnosti elektrárny v řádu 80—100 let můžeme očekávat i více než desetinásobné zhodnocení naší investice, a zároveň – v kombinaci se solárními zdroji – zajištění vysoké míry energetické soběstačnosti,“ dodává k tématu Jan Lochman, který ve spolupráci s Městskou teplárenskou Turnov otázku malé vodní elektrárny řeší.

/ Marcela Jandová

≡ Turnovské kulturní tipy:

čtvrtek 20. února – neděle 23. února
Žlutomodrý kocour 2025

úterý 25. února od 19.00 v divadle

Pohovka: Miroslav Etzler

Miroslav Etzler je český herec. Jako student hrál v amatérském divadelním souboru Depeše a Divadlo na žíněnkách a dostával malé role v operetě ve státním divadle Ostrava. Působil v Severomoravském divadle Šumperk, pak vystudoval Janáčkovu akademii múzických umění v Brně. Hudební doprovod a moderaci obstará duo Two Voices - Jana Rychterová a Dája Šimíčková zpívají vážnou hudbu a čekají, že se publikum bude smát. A ono se opravdu směje! Texty Jany Rychterové vnášejí do klasické a původně instrumentální hudby nový rozměr a humor. Vstupné od 250 Kč

středa 26. února od 18.30 v kině Sféra

Královská opera: Hoffmannovy povídky

V mlze dávných let vzpomíná básník na tři ženy, které miloval. Ale když přijde na záležitosti srdce, nic není tak, jak se zdá. Obzvláště když je zapleten i sám d'ábel. Zatímco se paměť a fantazie stále více slévají, najde básník svou tajemnou Stellu dříve, než bude pozdě? Juan Diego Flórez vévodí hvězdnému obsazení nové produkce Offenbachovy snové opery v režii Damiana Michieletta,

který v uplynulé sezóně uvedl v Královské opeře s velkým úspěchem také novou produkci Carmen.

pátek 28. února od 19.30 v divadle
Růžové svatby

Optimistická a vtipná hra
o sesterství, stárnutí, naději
a o neustálých důvodech, proč se
smát.

Výstřední šedesátileté sestry neměly
nikdy snadný vztah. Teď však musí
spolupracovat při organizování
svatby dcery jedné z nich, a přitom
se vzájemně snášet. Zatímco
optimistická Rose nemá ve svém
věku problémy, bohatá Kathryn se
potýká s posledním rozvodem.

Uprostřed narůstajícího zmatku,
mezi dorty a vínem a ve společnosti
velmi atraktivního zahradníka o
sobě ženy zjišťují překvapivé věci...

Hrají: Vilma Cibulková
a Michaela Dolinová

Vstupné od 360 Kč

rovensko p. t.

Spolek divadelních ochotníků
Rovensko p. Tr. zve na divadelní
představení. **21. března od 19:00**
(veřejná generálka) a **22. března od**
19:00 (premiéra). Hru *Láska mezi*
nebem a zemí napsala britská
autorka Pam Valentine. Vstupné na
generálku je dobrovolné, na
premiéru 150,-Kč. Hraje se na
radnici.

Brilantní anglická komedie, plná
inteligentního humoru a různých
dialogů. Mladí novomanželé Simon
a Flic, si pronajmou starý dům
na zapadlém anglickém venkově.
Dům kdysi patřil spisovateli Jackovi
a jeho ženě Susie, kteří jej „obývají“

i po tragické smrti a snaží se vypudit jakékoliv nájemníky, seč jim jejich astrální síly a smysl pro ironický humor stačí. Jakmile ale zjistí, že Simon je začínající spisovatel a Flic těhotná, změní názor a pomáhají jim v nastalých životních situacích. Do všeho dění se zaplete pomatený realitní agent také nesnesitelná Simonova tchyně a strážný Anděl.

turnovsko

DOLÁNKY – Dům přírody Českého ráje připravil středeční cestovatelské přednášky z celého světa:

středa 26. února v 17:00 hodin

Martin a Jana Modří - Šrí Lanka

lomnice n/p

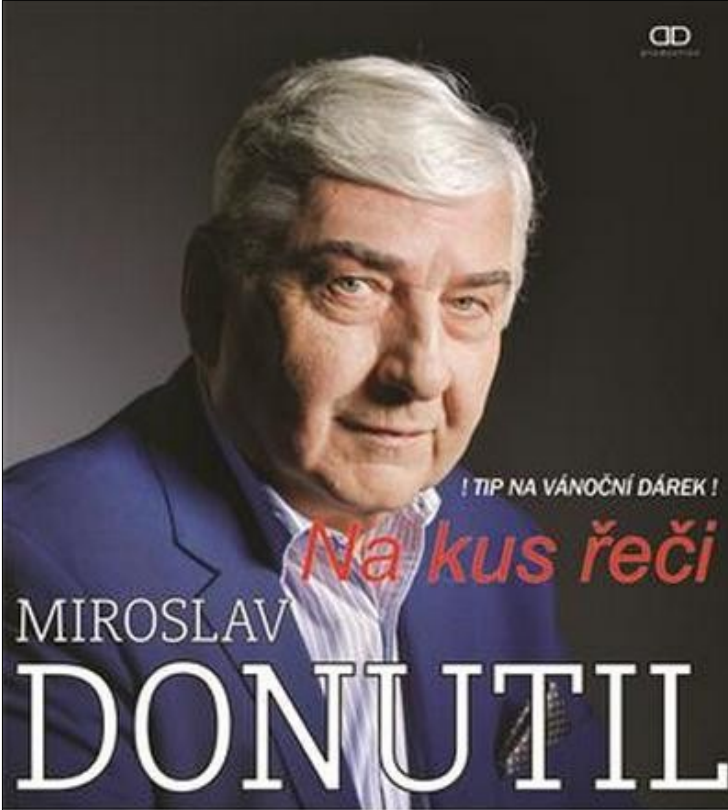

ZÁMEK KONFERENCEČNÍ SÁL
Lomnice nad Popelkou

BESEDA A AUTORSKÉ ČTENÍ

Kateřina Tučková

25. 2. 2025 | 17:00

Vstupné 120 Kč | Vstupenky na www.zamek.kislomnice.cz nebo v TIC

! TIP NA VÁNOČNÍ DÁREK !

Na kus řeči

MIROSLAV
DONUTIL

19:00 hod. - Tylovo divadlo

21.2.2025 LOMNICE nad P.

PŘEDPRODEJ: LOMNICE nad POPELKOU, Turistické informační centrum, Husovo nám. 44
rezervace vstupenek na: www.divadlo.kislomnice.cz

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou, p. o.

**ŽIVOT A SMRT V PROTEKTORÁTU
BÖHMEN UND MÄHREN/ČECHY A MORAVA
(1939 - 1945)**

25. 2. - 25. 4. 2025

Otevřeno: út - pá 8 - 16 h, so a ne 9 - 16 h

/// Po krátké přestávce, která byla vyplněna muzejními pracemi na sbírkách a přípravou stálých expozic na novou sezonu, přicházíme s pozvánkou na naši první letošní výstavu. Zahájena bude v úterý 25. února, a to konkrétně tematickou přehlídkou věnovanou 80. výročí osvobození naší vlasti nazvanou „Život a smrt v protektorátu (1939 – 1945)“. Akce programově navazuje na již v minulosti prezentované různé muzejní výstavní projekty věnované této závažné problematice. S tím rozdílem, že tentokrát bude akcentován důraz především na nelehký život civilního obyvatelstva v zázemí v těžkém období národních dějin. Nebudou zapomenuty ani zmínky týkající se zapojení lomnických odbojářů do boje proti nacismu na všech frontách. K vidění bude řada archivních materiálů a třírozměrných předmětů jak ze sbírek muzea, tak i soukromých osob.

Akci si budete moci přijít prohlédnout až do 25. dubna 2025.

(Andrea Zikmundová)

///

ZÁMEK VELKÝ SÁL
Lomnice nad Popelkou

Country bál
s Rachot Bandou

28. 2. 2025 | 20:00

Vstupné 200 Kč

železnobrodsko

ŽELEZNÝ BROD, SEMILY – Audio a video reportáže žáků ZŠ a gymnázia, které natočili dle vzpomínek pamětníků ze Semil a okolí

Do projektu Příběhy našich sousedů, který se na Semilsku koná letos již po sedmé, se zapojilo celkem pět žákovských týmů ze čtyř základních škol a jednoho gymnázia. Pod vedením svých učitelů zaznamenali pamětnická vyprávění žáci ze ZŠ Pelechovská Železný Brod, Waldorfské základní a střední školy Semily, ZŠ Malá Skála, ZŠ T. G. Masaryka Hodkovice nad Mohelkou a Gymnázia Ivana Olbrachta v Semilech.

V průběhu šesti měsíců žáci nejprve natáčeli vyprávění místních pamětníků a dohledávali dokumentární materiály k jejich příběhům. Ze shromážděných podkladů pak vytvořili vlastní dokumentární díla, která odborné i široké veřejnosti představí právě na slavnostní prezentaci na konci února. Mezi

pamětníky, jejichž osudy děti zpracovávaly, je podle regionální koordinátorky pořádající společnosti Post Bellum Jiřiny Lenové velice pozoruhodný mix osobností, které spojuje jedno téma, a tím je kladný vztah k dětem a jejich vzdělávání – téměř všichni pamětníci byli v určité části svého života učiteli.

Děti zpovídaly paní Alenu Brádlou, zakladatelku a dlouholetou vedoucí semilského pěveckého sboru Jizerka, dále paní Alenu Zdražilovou, která stála u zrodu Waldorfské školy v Semilech a byla její první učitelkou. Studenti Gymnázia Ivana Olbrachta sledovali osud pana Zdeňka Zahradníka, rodáka z Lomnice nad Popelkou, který vystudoval pražskou HAMU a později jako hudební režisér spolupracoval především se Symfonickým orchestrem FOK, ale i jednotlivými umělci, například I. Ženatým, P. Foltýnem, V. Petrovem. Žáci ZŠ Malá Skála naslouchali vyprávění pana Bohumíra Finkeho, který tuto školu dlouhá léta velmi úspěšně vedl, a žáci ZŠ TGM Hodkovice nad Mohelkou sledovali příběh paní Jindřišky Fialové, jejíž rodina přišla do regionu po druhé světové válce v rámci osidlování pohraničí.

V rámci slavnostního podvečera odborná porota ve složení Tomáš Chvátal (historik), Pavel Hadač (pedagog) a Jana Pšeničková (žurnalistka) posoudí zpracovaná dokumentární díla žáků i jejich prezentace před publikem a poskytne jim zpětnou vazbu v rámci svých oborů. Prezentace, která se bude konat v KC Kino Železný Brod, je přístupná veřejnosti.

Příběhy našich sousedů - 25. 2. od 17 hodin v kině

/ Michaela Szkála, Železnobrodský zpravodaj

jičínsko

JIČÍN – Královéhradecký kraj informoval, že i letos bude probíhat rekonstrukce silnice I/16, tj. jižní části obchvatu města Jičína. V pracích bude pokračovat společnost M-Silnice a.s. Akce proběhne po etapách a přinese dopravní komplikace, protože osobní tranzitní doprava bude projíždět městem. Zahájení je plánováno březem, konec bude patrně až v závěru stavební sezóny na přelomu října a listopadu.

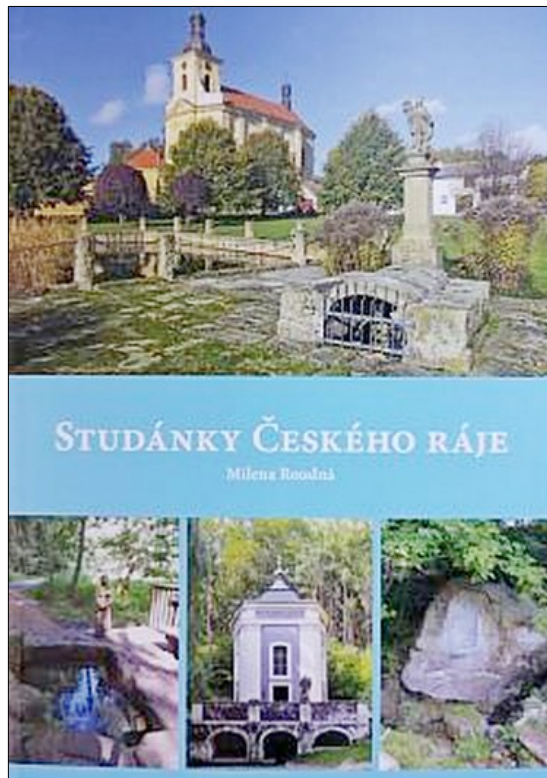
V rámci prací proběhne rekonstrukce mostů obchvatu, přičemž nejvíce náročná na dopravu bude rekonstrukce křižovatky směrem na Kopidlno, během níž dojde k uzavírce příjezdu do města, tedy do ulice Poděbradova. Navíc během jarního období dojde k odložené, pravděpodobně čtyřdenní uzavírce na železničním přejezdu v ulici Husova, kde rovněž proběhne rekonstrukce.

Stavební firma se bude snažit zajistit režim částečných uzavírek, aby jeden pruh byl průjezdný. Přesto bude zřejmě nutné z technických důvodů přistoupit i k úplným uzavírkám a stanovení objízdných tras. O rozvržení etap a případných objízdných tras zatím není rozhodnuto, informace budou zveřejňovány průběžně v průběhu jednotlivých etap rekonstrukce.

Stavební práce budou především spočívat v obnově podkladních vrstev – technologií recyklace za studena na místě – a následné obnově asfaltového krytu. V dílčích úsecích je navržena výměna celého vozovkového souvrství v rámci změny sklonových poměrů. Dále dojde k výměně silničních záchytných zařízení (svodidel), dispoziční úpravě přídatných jízdnic pruhů s realizací vyztužených násypů, k obnovení svislého a vodorovného dopravního značení a k rekonstrukci krajnic.

Významnou součástí bude právě rekonstrukce dvou mostů, na nichž bude položen kompletní nový svršek. Dojde k obnově přechodových úseků a odvodnění mostu. V případě mostu přes Cidlinu proběhne rovněž rekonstrukce vybraných podpovrchových mostních závěrů.

JIČÍN – V lednu byla v jičínské Denisce představena nová knížka dendroložky a ekoložky Mileny Roudné (1940) *Studánky Českého ráje*. Osmdesátistránkovou publikaci vydala vlastním nákladem.

LÁZNĚ BĚLOHRAD –

28. února od 18 hodin
na Městském úřadě

NÁVŠTĚVA

novinář, politik a textař

JAN LACINA

Veřejně se definuje jako zastánce sebevědomých a nezávislých médií veřejné služby. Podílel se např. na pořadech *Krásný ztráty* či *13. komnata*.

„Taky jsem si ověřil, že energie věnovaná dobrému nápadu se nikdy neztratí – to je to pravidlo, které zná fyzika jako zákon o zachování energie.“

Moderuje známý spisovatel a novinář MARTIN FENDRYCH.

Město Lázně Bělohrad | **Kdy Kde Vstupné** | **28. 2. 2025 od 18:00 Městský úřad 100 Kč**

‖ **KRNAP: Zachraňujeme genofond krkonošských jedlí**

Správa Krkonošského národního parku realizuje projekt zaměřený na uchování a posílení genetické variability jedle bělokoré. Ta patří mezi klíčové dřeviny s meliorační a stabilizační funkcí v ekosystémech. V minulosti byla jednou z nejvýznamnějších dřevin na našem území, avšak její zastoupení výrazně pokleslo v důsledku kombinace negativních faktorů, jako je acidifikace půdy, znečištění ovzduší imisemi, klimatická změna, působení škůdců a houbových patogenů. Zajištění její ochrany a zachování genetické diverzity je proto nezbytné pro budoucnost krkonošských lesů.

Mezi hlavní aktivity projektu patří: revize stavu elitních jedinců, odběr a naroubování roubů na vhodné podnože, předpěstování odolných roubovanců pro budoucí semenný sad, monitorování kritických zátěží dusíku a síry a zajištění dostatečných vodních zdrojů pro pěstování sazenic.

„Cílem je odběr roubů z elitních stromů, jejich naroubování na podnože vyhovující proveniencí a předpěstování odolných roubovanců pro založení semenného sadu na vhodném stanovišti. Realizace plánovaných aktivit zaručí dostatečné množství kvalifikovaného reprodukčního materiálu, který bude, v případě potřeby, připravený k použití,“ říká garant projektu Pavel Blažek.

Projekt významně přispěje k obnově a stabilitě lesních porostů v Krkonoších. Správa KRNAP má s podobnými aktivitami bohaté zkušenosti, což dokazuje úspěšná realizace projektu zaměřeného na genetické zdroje smrku ztepilého v letech 2017–2023. Výsledkem těchto opatření bude zajištění dostatečného množství kvalitního reprodukčního materiálu pro dlouhodobou ochranu jedle bělokoré a dalších významných dřevin v Krkonoších.

≡ Když Hradištěm procházely stovky válečných zajatců...

V letošním roce si připomínáme 80 let od konce druhé světové války. Před 10 lety, při příležitosti 70. výročí, byly v Kamelotu zveřejňovány zápisy o roce 1945 v městské kronice. V letošním roce bychom vám v několika příspěvcích chtěli přinést autentické vzpomínky pamětníků na události z konce války.

V únoru 1945 procházely naším městem průvody zajatců. Kronikář Václav Pařík zaznamenal událost následujícími slovy: „Dne 15. února rozletěla se zpráva, že budou pochodovati naším městem ruští zajatci a že jich bude mnoho. Zpráva byla pravdivá, zajatci tento den došli až do Březiny, kde bylo ustanoveno, že zůstanou přes noc. Když se zjistilo, v jak ubohém stavu se tito lidé nacházejí, hladoví, bosí, roztrhaní, oblečení hadry, zkrátka lidské kostry koží potažené, počali občané, jak městští, tak i z okolních vsí nikým nežádáni sháněti potraviny, kusy oděvu a obuvi. Bylo toho tolik, že sebrané věci musely býti odvezeny na voze.

Dne 17. února 1945 pochodoval zdejším městem takovýto transport druhý za doprovodu německých vojáků, v kterém se nacházeli zajatci národností ruské, anglické a polské. Druzí a třetí byli oblečení obstojně. Zajatci ruští byli ubožáci, otrhaní a bosí. Byli ubytováni ve stodole haškovského dvora. Byla jim dána hojnost slámy, takže se dobře vyspali. Bylo jich celkem 1000 a doprovázelo je 60 německých vojáků.

Pochod válečných zajatců kráčejících Jiráskovou ulicí v únoru 1945 z firmy Siemens&Halske. Foto: Jaroslav Stránský

Dne 19. února 1945 procházel městem opět nový transport zajatců cca 4000 osob čítající v doprovodu německého vojska. Zajatci byli Angličané a Kanaďané, vesměs lidé mladí, dobře oblečení a veselí. Přišli do města od Jičina. U budovy Hospodářského družstva odbočili, šli přes Marjánku (ulicí Sv. Čecha) směrem ke Klášteru Hradišti, zdravili potkávající občany pozdravem „Na Zdar“. Stráže, zajatce hlídající, byli vojáci – Němci, surového bezohledného jednání.“ Jeho zápisy dokládají i slova pamětníků. V něčem se vzpomínky odlišují, ale na tom podstatném se všichni shodují: „Když bylo oznámeno, že městem půjde průvod zajatců, měl tatínek dalekohled a sledovali jsme, jak přicházejí od Hoškovic. Šli kolem našeho domu v Turnovské ulici. Bylo zakázáno jim cokoli poskytnout, ale u špýcharu (dnes BADOS, *pozn. red.*) na schodech jim lidé nechávali jídlo. My s bratrem jsme tam ten chleba také dali. Když se po něm natahovali, Němci je surově mlátili, hlavně Rusy,“ vzpomíná Blanka Glaserová.

„Jednoho chladného dne začátkem roku 1945 obdrželo místní obyvatelstvo pokyny týkající se zákazu pohybu na ulicích, zatemnění i během dne a uzavření obchodů. Lidé tajně pozorovali ve špehýrkách zatemnění oken za záclonami, co se bude dít. Já jsem stála spolu se strýcem a dalšími lidmi v horním bytě domu v Turnovské ulici a dívali jsme se dolů na ulici. Nejdříve se na liduprázdné ulici objevily velmi pomalu jedoucí motorčky ze směru od Hoškovic. Po jejich průjezdu pak následovala velká skupina velice zubožených lidí, která pokračovala kolem dívčí školy a dále přes kamenný most směrem na Klášter nad Jizerou. Ti lidé byli zřejmě i nemocní a různě zranění, jen v otrhaných hadrech, vyhublí, bez dostatečné obuvi, většinou ve dřevácích. Pohled na ně byl hrůzný a půjde se mnou až do konce života. Poté, co tento zástup prošel, čekali jsme ozbrojenou stráž, která by celý pochod uzavírala. Ta se ale neobjevila. Po chvíli však následoval zástup cca 200-300 mužů, dobře a čistě oblečených, pochodujících v útvaru. Byli to letci, snad kanadští nebo britští, bylo zřejmé, že měli jiné zacházení. Teprve potom byl pochod uzavřen. Zpráva o této akci se po městě rozkřikla. Za tmy toho dne nosili lidé do jedné z cukráren v Turnovské ulici suchý tvrdý chléb, uvařené brambory. To vše bylo potom těmto lidem odvezeno na místo, kde přespávali, což bylo snad v cihelně na Klášteře nad Jizerou. Potraviny nesměly obsahovat nic mastného, ani těžkého nebo maso, to by je zabilo,“ připojuje vzpomínku pamětnice, která si nepřeje zveřejnit své jméno.

Podobnu vzpomínku připojuje Libuše Vonásková: „Zajatci šli naší ulicí (Jiráskova, *pozn. red.*). My děti jsme stály za závěsy, ale dívat se nám rodiče nedovolili. Pamatuji se, že jsem slyšela pouze šoupání tisíců párů nohou a k tomu ostré německé povely. Působilo to na mě děsivě. Rodiče se na průvod dívali, maminka viděla, jak někteří ze zajatců v roztrhaných hadrech měli zbičovaná krvavá záda. Vzala tašku jablek a donesla ji k nádraží, kde se průvod zastavil. Tam je vysypala na hromádku a vyhladovělí lidé se na ně vrhli.“

„Všude už bylo vidět a cítit blízkost fronty. Nejprve procházely městem kolony válečných zajatců, přesunovaných Němci do západních oblastí. Byly to dlouhé

zástupy vlekcoucích se lidí, zajatců všech národností, nejvíce však Sovětů. Ti měli na mantlech napsáno fosforeskující látkou velká písmena S A, což mělo znesnadnit případný útek zajatce. Oproti anglickým a vůbec západním zajatcům byli Sověti daleko zuboženější, bylo vidět, že mají horší jídlo a mají ho méně. Kolony zajatců doprovázeli němečtí vojáci, vždy připraveni zasáhnout. Obyvatelstvo města, které zajatce sledovalo (my děti mezi nimi), mělo přísně zakázáno podat jim jakoukoli potravinu. Přesto se občas někdo odvážil v nestřeženém okamžiku hodit zajatci kus chleba. Někdy se to podařilo, často však pokus skončil řvaním německého vojáka, který zajatce, vztahujícího ruku po chlebu, hnal zpátky do řady. V dolní části města se prý stalo, že jeden ze zajatců chytajících chleba byl vojákem zastřelen. I já jsem byl svědkem varovného výstřelu německého vojáka v ulici Svatopluka Čecha, našťastí jen do vzduchu. Přes všechno hlídání se několika sovětským vojákům podařilo z transportu uprchnout a dostali se do lesů k partyzánům,“ zavzpomínal Jan Touš.

„V únoru 1945 s blížící se frontou vedli Němci přes Hoškovic zajaté Rusy, Francouze a Angličany. Přes noc byli „ubytováni“ ve Březině ve stodole u Novotných. Lidé z Hoškovic jim museli uvařit polévku. Já jako chlapec jsem jim spolu s ostatními jídlo do Březiny vezl. Polévka byla nalita na dvoře do necek a vyhladovělí zajatci se k nim zběsile vrhali. Při tom je Němci surově mlátili. Zajatci byli bosí, nikdo jim nesměl nic dát či jim nějak pomoci. Nejhůře se zacházelo s Rusy, Francouzi a Angličané nebyli tak hlídáni,“ vzpomněl Josef Janoušek z Hoškovic. Otiskujeme unikátní fotografii průvodu zajatců, kterou tajně pořídil pan Jaroslav Stránský z Hoškovic. Jedná se o záběr z budovy pozdější Severky, kde bylo v roce 1945 pracoviště firmy Siemens&Halske, v níž byli mladí lidé tzv. totálně nasazení, to znamená nucení pracovat pro německý průmysl. Pan Stránský, v té době 19letý mladík, byl jedním z nich. Fotografování zajatců bylo samozřejmě zakázáno, pokud by byl odhalen, hrozil mu tvrdý trest.

/ Jana Dumková, Muzeum města Mn. Hradiště, *Kamelot*

pražské novinky

≡ Loosova vila bude rok uzavřena kvůli opravě teras a interiérů

Loosova respektive Müllerova vila ve Střešovicích bude zhruba rok uzavřena. Muzeum Prahy zahájilo rekonstrukci střešních teras. Zároveň má v plánu vytvořit 3D model stavby, aby zprostředkovalo prohlídku handicapovaným. Objekt totiž není bezbariérový.

Rekonstrukce by měla skončit na přelomu letošního a příštího roku. Muzeum Prahy je příspěvkovou organizací pražského magistrátu, jeho sbírkový fond je věnovaný pražským dějinám.

„Hlavním cílem projektu, vypracovaného týmem odborníků z Fakulty architektury ČVUT, je obnovení izolačních vrstev, které jsou už za hranou životnosti,“ uvedla mluvčí muzea Veronika Nová.

Zároveň se v interiérech pustí do práce restaurátoři. V plánu je obnova dřevěných podlah, výmalby a také čištění textilního vybavení. Počítá se i s modernizací zabezpečovacího systému vily.

Během doby, kdy bude vila kvůli rekonstrukci uzavřena, vytvoří muzeum její 3D model.

„Naskenováním a vytvořením 3D modelu zajistíme kompletní digitalizaci a zároveň poprvé v historii bezbariérově zpřístupníme Müllerovu vilu pro širokou veřejnost

s pohybovým omezením a zároveň chceme model nabídnout zdarma k dispozici ke studijním účelům pro fakulty architektury u nás i v zahraničí,“ sdělil ředitel Muzea Prahy Ivo Macek. Virtuální model bude zpřístupněn veřejnosti ve Studijním a dokumentačním centru Norbertov, které je od vily vzdáleno několik desítek metrů.

Celkové náklady na rekonstrukci a restaurátorské práce by podle mluvčí

neměly překročit 20 milionů korun. Magistrát přispěl částkou 16 milionů. Müllerova vila je národní kulturní památkou. Postavena byla ve 20. letech minulého století ve funkcionalistickém stylu. Jejimi architekty jsou Adolf Loos a Karel Lhota. Investorem vily byl spolujednatel jedné z největších stavebních firem Kapsa – Müller (resp. Müller – Kapsa) František Müller.

‖ Divadlo Spejbla a Hurvínka půjde na čas do hotelu

V Divadle Spejbla a Hurvínka, které sídlí v Bubenči, začne v březnu rozsáhlá rekonstrukce. Pražská představení se přesunou asi o kilometr dál do Grandhotelu International, loutky a jejich vodiče čekají také zájezdy. Stavebníci mezitím vybudují nové divadelní studio, zákaznické centrum a vymění sedadla v sále. Hotovo by mělo být do konce roku.

„V Grandhotelu International budeme hrát od konce března. V sobotu 29. března uvedeme dvakrát rodinný titul Hurvínek a král Blecha. Dále zde budeme v blocích účinkovat ještě v dubnu a květnu. Podzimní blok pak zahájíme v říjnu a potrvá až do prosince,“ uvedla ředitelka divadla Denisa Kirschnerová.

Foto: Jiří Tashi Vondráček

Ve zbývajícím čase bude divadlo na zájezdech po vlasti a na jednom zahraničním turné. Divadlo už v Internationalu působilo v roce 2021, kdy v zahradě hotelu vznikla letní scéna.

Před zahájením přestavby musí divadlo vyklidit své sklady. Samotné stavební práce potrvají zhruba osm měsíců. V divadle vznikne nové studio, prostor pokladen bude přebudován na zákaznické centrum s obchodem. V celém domě se budou měnit rozvody vody a odpadů.

Součástí rekonstrukce je i kompletní výměna sedadel v sále. Ta slouží už 16 let a často potřebují servis. „Firma, která sedadla v roce 2009 vyrobila a dodala, již neexistuje. Opravy jsou tedy o to složitější a bylo na čase tato sedadla kompletně nahradit novými,“ vysvětlila Kirschnerová.

Letošní rok bude podle ředitelky pro divadlo náročný. Kromě stěhování, rekonstrukce a zájezdů bude totiž připravovat oslavy 100. narozenin Hurvínka, které připadnou na 2. května 2026. „Věříme, že veškeré intenzivní přípravy letošního roku se zúročí v roce příštím a všichni si to spolu s Hurvínkem užijeme,“ dodala Kirschnerová.

Divadlo Spejbla a Hurvínka bylo založeno v roce 1930. Za dobu své existence se postavičky Spejbla a Hurvínka představily ve 34 zemích a promluvily 22 jazyky.

náš jubilant

≡ **František Dollanský**

(* 7. srpna 1829 v Mutínsku, okres Nymburk, † 18. 2. 1905 v Jičíně)

Únorový medailon věnujeme osobě dlouholetého jičínského starosty, poslance zemského směnu a majitele mlýna Františka Dollanského. V roce 2025 uplynulo od jeho smrti již 120 let. Do Jičína přišel se svým otcem z Mutínského mlýna u Rožďalovic. V té době mu byly 2 roky. Chodil zde potom do obecné školy, studoval na gymnáziu. Po maturitě převzal v roce 1851 po svém otci mlýn. Před rokem 1860 byl cechmistrem cechu mlynářů a krupařů.

Brzy jej ale pohltila veřejná práce v zastupitelstvu a spolková činnost.

Na podnikání měl stále méně času, a tak nakonec mlýn prodal. Členem

jičínského zastupitelstva byl nepřetržitě od roku 1861. V roce 1883 byl zvolen starostou města Jičína. Byl svědomitým pracovníkem a svému úřadu věnoval většinu svého času. Jako starosta se především zasloužil o rozvoj jičínského školství. Gymnázium (1883) a učitelský ústav (1886) získaly nové budovy. Reálka se stala sedmiletou a od obce ji převzal stát. Novou budovu dostala i škola na Novém Městě (1892) a v roce 1896 byla postavena velká budova obecných a měšťanských škol a nad ní budova obecní spořitelny. Školství mu bylo blízké, byl předsedou jičínské školní rady, ve věcech školských jezdil do Vídně a pomáhal i vnitřnímu chodu jičínských škol.

Svůj čas však netrávil pouze na radnici. Byl činný v mnoha místních spolcích. V některých z nich zastával post místopředsedy (Sokol), v některých byl pouze členem výboru. V letech 1885-1896 byl předsedou spolku Občanské besedy. Na jedno volební období byl i poslancem na Zemském sněmu království českého.

V roce 1860 se podílel na založení Obecní spořitelny a v letech 1881 až 1903 byl i jejím ředitelem. Za jeho starostování byla zahájena stavba zeměbraneckých kasáren. První budova byla postavena v roce 1886 pro pluk č. 11, který byl po dlouhém úsilí do Jičína přeložen. Byl také akcionářem železničního družstva pro postavení trati Jičín-Rovensko-Turnov.

V čele Jičína stál neuvěřitelných dvacet let, od roku 1883 do roku 1903. V dalším volebním období už zvolen do funkce starosty nebyl, ale jako poděkování byl jmenován čestným občanem města Jičína. I poté ale chodil svědomitě na zasedání zastupitelstva.

Zemřel v Jičíně 18. února 1905. Pohřben byl do rodinné hrobky na jičínském hřbitově.

S osobností Františka Dollanského se můžete podrobněji seznámit v zajímavé knížce profesora Vladimíra Úlehly. Jmenuje se Jičín na konci 19. století a dočtete se v ní mnoho podrobností o době, ve které tento starosta žil a pracoval. Knihu najdete ve fondu Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně.

/ Iva Rodrová, *Jičínský zpravodaj*

≡ **Karel Hohl / sorry**

**Plním slib a budu posílat obsah válečných deníků mého strýce, nočního stíhače
RAF gen. Vlastimila Veselého.**

Letu zdar!

/ Jaroslav Veselý

letišti - 19 9/9. 39 Marabéč

Hochmal, Veselý, Fanta

Hrbáčik, Fanta.

Hrbáčik, Hochmal, Fanta.

Fanta, Veselý, Hochmal

Novosti

Novice

Je vici. kate puresi. kuzi' na pade. Chodim k p...
stias forunchati sprainy. - 2 do'lyh je p...
huelin ie. legic (4 pl.); sase an' vedchani' nej...
jednostky do pole. Je to zvyk a legi' f...
ben a vedchani' v'icini' v'z'ahy do pole - j...
- j... - h... - h...

[15/9.] Kains na puidani. Kubery' a p...
dani jedne puova vyphivati (Tr. h...)
a literke' hodiny. k...
Ri'ka' se, se py' Rusko vyphivati valter Polaku a Japousku.
Zatim tam nevici, jinto, se f...
hde Rusko n' bude detiti an' v...
lis, totu' an' dve stimecho. "Spinany' k...
vici h... se Almas. K...
Medicine

[16/9.] Kains kverlin pitominy. Odpoledne p...
brutal j... a telegramy - CSR. Kains p...
berby f...
* Librase nevimeina. Rusko p...
Main dojem, se by' m' bude...
M' n... to tady tady p...
to v'z'ik? Letat n...
de Francii. P...
vime. Stejne n...
M... v...
dram, h...
nainy p...
h...
M...
a d...
dus h... !!

19/3. | Nadite

Manna kiel.

Maroc

S Fantom na puidami. Kaupt jien pi bulhony labat.
 Je to puctue' rade haviati, ji rade puctu e. huanai ar hura.
 Ne puctu idu puctu puctu pilati. # Kurki' vojsho ta' huc
 do Polsha? Stale puctu puctu jami, puctu kus., jien l. dolodnu-
 ti, p. kimej, puctu kimej a puctu puctu armadon jelo haviat.
 rajny' do polshi ubrajiny. Jon dvi puctu puctu: a, bud jien
 kus. stale odhodlan' jiti puctu puctu vojsh. an b, puctu jiti
 rade p. kimej - a ta puctu puctu - a, bud jien
 vally vally puctu puctu puctu Polsha, aucto bgenerat' vally
 puctu huanimurum vuctu p. Itali., Rumunsh, Tursh, huan
 huan (?) etc. na puctu puctu France. a Angl. Bude l.
 huan vally huan puctu puctu huan jiti huan huan.
 Avact, rade p, rade p, rade p tepre vojsh' a jiti to vuc za-
 tim dle puctu puctu. Hujha. (in l. doli puctu). Kiu
 jien jiti puctu puctu huan. puctu: - gen Fancher puctu puctu.
 armad, jiti puctu vojsh. # Slovunsh' gen. huan vuc armad.

18/3. Odjideune do Quiri? (De puctu puctu? - ji ta doli puctu.)
 Kiu huan. # Kimej puctu puctu Angl. puctu. litadl. lod - puctu
 puctu huan huan puctu puctu. Rumunsh' puctu puctu Polsha. April
 Suvzgly. Rity na vly' puctu. #. Zold.

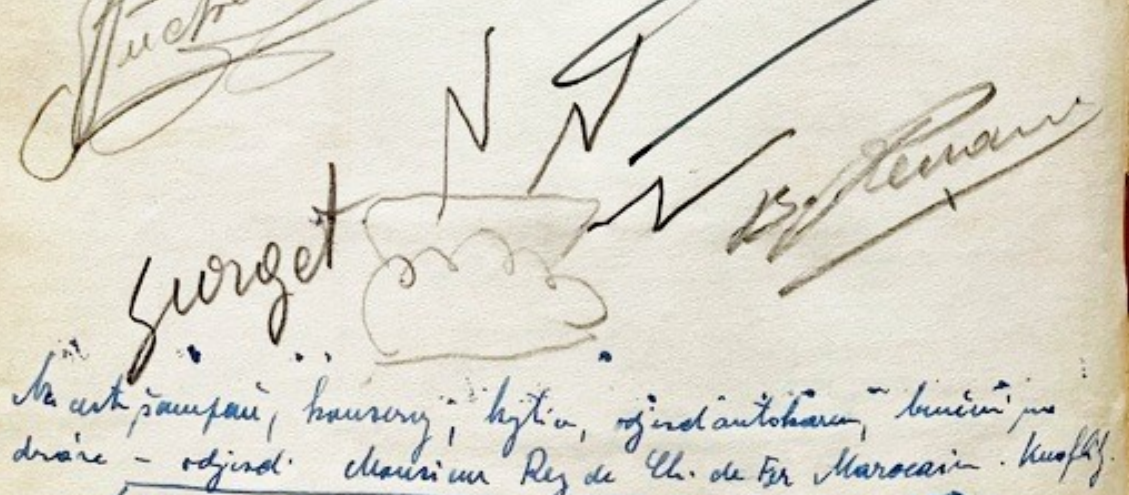
19/3 # Angli, Francei puctu puctu Polsha puctu puctu (puctu puctu
 a huan?) - ji ta puctu puctu puctu, puctu puctu puctu ji
 puctu puctu puctu puctu. Kimejsho, huan do huan
 huan huan puctu puctu a jiti by puctu puctu a Itali. Francei
 vally puctu. Zda' p, puctu puctu vally huan puctu puctu
 puctu huan puctu - ovim - co huan puctu huan? Hujti huan, puctu
 Polsha tepre puctu puctu puctu puctu. # Uv' huan huan puctu puctu
 puctu puctu. Uv' to zahalun' huan huan huan!! Slov. armad puctu puctu -
 huan huan huan. # ..... huan puctu puctu do huan huan.....
 Kiu na huan. Huan na huan huan huan. Kiu huan
 a puctu puctu. Huan puctu puctu (a huan.)
 # Hujti huan huan huan. huan Francei? To by puctu puctu huan.
 Zda' puctu puctu huan huan ji na huan Francei!!

79.

20/9. Je mi 26 let. Lontá vinné jidlo. Káim a pítáku - Rtn kapuly m
kurti harkatoun. Taha m pásu mušimú pírnhítí. Odjideme ar aués do Blidy
- Mláira. Marro Bello je pítí máni dunda h!! krtijéme a krtijéme d h pítí
mim píntu. Kár. pítí pól pátin pításem. Tak pásu nájideme!! To pítí
krtou a tui náadováim! hada pítá a pásu s leg. unifórma't. Marro. Vítí
jáme jáho obryhté ma téurá s "krtírrem". Sopis od Bousur hileo.

21/9. Káim a viz. leg. ps. pásu unifórrey. Jé. jáme autokurem. Sibaté
- Jínker. Ruzbu. krtel pítimert. Krtovimj jidulho pítáim.
Lucia:

[Handwritten signatures and scribbles]
fodprij ps. pítáim.
Lucia
Záclim
Krtovimj
Mojer
Záclim
Záclim
Záclim
Záclim
Záclim

Má art pámpai, háusory, kytia, ojind autohárem, krtimj je
draire - odjid. Másimú Rey de Ch. de Fer Maroccan. krtíky.

CESTA ZPÁTKY?!!?